

Ljubljanski

Leposloven in znanstven list.

Štev. 6. V Ljubljani, dné 1. ržénega cvéta 1893. Leto XIII.

Večerna.

I.

Lep kraj tù, vreden kratke pomude!
 Tù sèm položim na mehki mah
 Od dolzega pota trudne ude.
 Kakó je pobelil me cestni prah!
 Prijetno ležišče, prijazen les,
 Grmovje, breze in smrečice vmes;
 In duh domač mi od praproti, rése
 Cvetoče in gób! — Pred máno vrsté se
 V daljavi sinji goré za gorami. —
 Vse tiho, nič pokoja ne drami
 Le čmrlj tù brenčí, po resji se trudi,
 Da vidi človeka tù, menda se čudi.
 Pozdravljen mi bodi, znanec moj;
 Zakasnil si se malo nocoj!
 Na nebu solnce se niža in niža,
 Zatonu za góre večerne se bliža.
 In čede zvonec v daljavi se glasi! —
 Živinica krotka, pasi se, pasi
 Po slemenu mirno, po gori zeleni!
 Spomini mladostni se vzbujajo v meni. —

Iz tuje dežele čez hrib in raván
 Poléti, moj duh, tjà v južno stran;
 Nazaj v pretekle čase — minila
 So leta in leta, ne vém jim števila —
 Mladenič takó tam ležal je v travi,
 V nebó je jasno, v poletno nebó
 Upiral mládo, bistro okó
 In misli so mu rojile po glavi,
 Negodne misli! Oblački beli
 Pod nebom so plavali, dalje hiteli,
 Hiteli so dalje brez postaje,
 Kam? kam? V nedogledne, daljne kraje!
 In duša je mlada mu koprnela
 In duša je mlada z njimi želela;
 Kam, ljubi oblaki, pod nebom hitite?
 Za vami želim, seboj me vzemite,
 Da vidim svet, življenje spoznam,
 Življenje, ki je pred sábo imam,
 Višine spoznam, globočine njegove,
 Prikazni želján sem videti nove.

II.

Nekdáj in zdaj! Prej vse pred teboj,
 Zdaj vse za teboj! Mladó hrepenenje
 Izpolnjeno je; spoznal si življenje
 In videl si svet! — Življenje, oj!
 Težavna ti človeku si pot,
 Nemira polna in znoja in zmot!
 Po tebi se človek ubija in trudi,
 Mir najde, ko v temno jamo se zgrúdi.
 Po sreči mu vedno srcé hrepení,

Za njó, za njó brez mirú hiti;
 Ko že ji je blizu, ko že jo imá,
 Izmuzne se mu, in zopet mu miga;
 Takó se metulj z otrokom igra,
 Ki teka za njim, z ročico loví ga.
 In ako je z jasnega solnce nebá
 Prijazno enkrát ti sijati začelo,
 Srcé ti je mirno in veselo, —
 Že siva meglica izzà gorá

Na nebo jasno vzhaja počasi
In grom za gorami grozeč se glasi.
In zdajci ti up' pokončan leži,
Kedór imá, on naj se boji! —
Za zvezdo večerno, zvezdo lepó,

Hití, izteza deček rokó, —
Takó za resnico človek želján
Hrepení in hití; zaman, zaman!
Ko méni, da je objél jo žé,
Začuti, da so mu prazne roké!

III.

Čemú nepókoj in trud? Čemú
Oranje, sejanje brez sadú? —
In vendar! Starček sè suho rokó
Drevesa sadi v rodovitno zemljó,
Brez upa, da cvet učaka in sad,
Za njim uživaj ga zárod mlad!
Spomladi bodo čebele brneče
Obirale cvetje rudeče in belo,
Ko bo mu v zemlji truplo trohnelo;
In jabolko bo dozorelo, žareče
V jeseni glodal deček vesel,
Ne vprašal, odkod je sad prejel,
Hvaležno se deda spominjal ne bó,
Ki zdavnaj leží mu in spí pod zemljó. —
Po gozdu potika se divja zvér,
Povsod domá in domá nikjér;
Vse njeno, prostora ni za dvé,
Nič poleg njé se gibati ne smé! — —
Rodbina velika je véliki rod,
Ki znamenje nosi človeškega lica;
Vesoljni zemlji je človek gospod,

Človeku naj gospoduje pravica;
Usmiljenje naj nas druží in vodi,
Kar tebe, brat, to mene bóli;
Kedór največ med nami trpi,
Največ usmiljenja njemu bodi! —
Ne hlépi po sreči, ne hiti za njó,
Kedór je išče, ne najde sreče;
V nemiru, skrbéh mu dnevi tekó,
Od želje do želje mu duša trepeče. —
Resnice naj človek išče in išče,
Po nji hrepeneč premeri naj svet,
In ako je tudi prišel ji na sléd,
Nikdár ne vniđe v njeno svetišče! —
In vendar, lepó je človeku živeti,
Za svojeje truditi se in skrbeti,
Za národ svoj, za človeštvo vesoljno
Trpeti in delati radovoljno
Telesa velikega, človek, si ud.
Kar koli storiš, izgubljen ni trud;
Ne misli náse samó, veselo
Ti orji, sejaj, človeštvo bo želo.

IV.

Za góre je solnce zašlò; nižave
Mračé se, gorá visoke glave
Žaré se, na nebu večernica sije,
In roso cvetica žejna pije.
Prijetno diha večerni hlad,
In pesem večerno poje strnad.
Le poj, v deželi tuji mi poj,
Iz let otročjih ti znanec moj;
Tvoj glas tožeči se mi prilega,
V srcé mi pesem otožno sega. — — —
Mínil je lepí poletni dan,
Poslednji moj bo skoraj končan;
Ko zastor črni svet mi zakrije,
Nikdár več solnce mi ne zasije.
Ko bodem stal na večnosti pragi,
Ko bila bo ura: — Z Bogom, dragi,
Najbližji srcu mojemu vi;

Moj národ, ki sem te ljubil takó,
Vse, kar pod solncem živí in trpi,
Pozdrav moj vzprejmi in moje slovó;
Vse, kar se po zemlji giblje in hodi,
Pozdravljeno zdaj mi zadnjič bodi! —
— In ko bo pretekla vrsta let,
Moj duh se vrne zopet na svet,
Nad Dravo in Savo in Sočo se vstavi,
Z višave deželo drago pozdravi
In gleda in vidi vesel povsod
Cvetočo deželo, srečen rod!
Kjer pred je razsajal med brati prepír,
Zdaj zloga kraljuje, sprava in mir.
Pregnane so pogubne pošasti,
Sovrašstvo, krivica, podlost, zavist
V deželi nimajo več oblasti.
Ljubezni bratovske ogenj čist

Vsa srca blagodejno ogreva,
 Iz bistrih, prijaznih oči odseva.
 In pesmi pevci nove pojó,
 Naródu učitelji in proroki;
 Vodniki z blaženo mu rokó
 Človeštva kažejo smoter visoki. —
 Ko se je nagledal, preko mej
 Slovenskih dalje plava, in glej!
 Povsod domači, dragi mu glasi,
 Nikjer nekdanjega ni mejuika;
 Dežela moja, kakó si velika,
 Prišli so ti dolgo želeni časi!
 Ko zopet preteče vrsta let,
 Moj duh se v drugo vrne na svet.
 Izpremenila je zemlja lice.
 Vihar je potihnil, zavladal je mir,

Prišla je zlata dóba pravice. —
 Vsi ena čeda in en pastir!
 Ne — brez pastirja mirno živé!
 Ukrotil je človek zverinske strásti,
 Ki so ga imele v svoji oblasti;
 Končane so bratomorne vojské!
 Kjer ni hlapčevanja, ni upora,
 Vsem ima zemlja dovolj prostora:
 Kedór se trudi, on sad uživa,
 Ko se je utrudil, mirno počiva.
 Družina velika so vsi naródi,
 Pravica vlada, ljubezen sodi:
 Vresničilo se mu je hrepenenje,
 Človeško človek živí življenje! —
 Mračí se, na nóge, dovolj je pokoja;
 Domá te čaka družinica tvoja! —

Josip Stritar.

Balada o vinu.

Če zlato vince v čaši se blišči,
 Hitreje kri v človeku pláti jame,
 Veselja žar se v prsih mu razvname,
 Oko iskri se, in srcé drhti.

I jaz, sin grešnih dedov, čislam vino:
 Z baržunasto rokó me žitje boža,
 Lijoč mi v prsi radosti brezdanje,
 Ovevajoč z neznano me milino —
 Pušíc zbadljivih mi ne čuti koža,
 Ne vzburi sivcev hladno modrovanje,
 Ne stark brezzóbih mene jezikanje,
 Radujem se, da žijem,
 Smejoč se vsemu, pijem, pijem, pijem,
 Če zlato vince v čaši se blišči.

Fr. Gestrin.

